

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia sierpnia 2009 r.

**Pan
Edward Surmacz
Dyrektor
Samodzielnego Publicznego Zespołu
Zakładów Opieki Zdrowotnej
Szpital Specjalistyczny
w Stalowej Woli**

LRZ-410-11-06/09

P/09/147

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła kontrolę Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli, w zakresie stanu technicznego obiektów użytkowanych przez Szpital w latach 2006-2008.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 lipca 2009 r. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W kontroli ustalono, że Szpital w latach 2006 - 2008 użytkował 21 obiektów budowlanych. Obiekty, w których zlokalizowano oddziały szpitalne oraz gabinety lekarskie, zostały wybudowane w latach 1938 – 2006, w tym: budynek Oddziału Dermatologii i budynek Przychodni Dermatologicznej w 1938 r., budynek Pierwszego Pawilonu Szpitalnego i budynek Przychodni Specjalistycznej nr 1 – odpowiednio – w 1949 r. i w 1953 r., budynek Drugiego Pawilonu Szpitalnego i budynek Pawilonu Bloku Porodowego, Administracji i Sterylizacji - w 1981 r., budynek Oddziału Psychiatrycznego

(pierwotnie zlokalizowana była w nim pralnia) - w 1991 r., zmodernizowany w 2004 r. W 2006 r. oddano do użytkowania III piętro, parter i część piwnic Pawilonu Diagnostyczno – Zabiegowego, w którym na pozostałych 4 piętrach trwają jeszcze roboty budowlane i wykończeniowe.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia stan techniczny i estetyczny obiektów budowlanych.

Kontrola stanu techniczno-użytkowego 20 obiektów budowlanych Szpitala - wykonana na zlecenie NIK przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Stalowej Woli – wykazała w pięciu budynkach nieprawidłowości mogące skutkować zagrożeniem bezpieczeństwa dla ludzi. W Pierwszym Pawilonie Szpitalnym stwierdzono m. in. brak zabezpieczenia w całości podjazdu do izby przyjęć, brak barierek zabezpieczających zejście do pomieszczeń w piwnicach budynku. Budynek Oddziału Dermatologicznego posiadał od strony elewacji wejściowej w najwyższym segmencie odspojony narożnik, zadaszenie tarasu znajdującego się na pierwszym piętrze tego budynku posiadało niewłaściwie zamontowaną konstrukcję wsporczą, balustrady zabezpieczające taras posiadały liczne pęknięcia szyb - jedna z szyb była niewłaściwie zamocowana. Stwierdzono również brak dekli zabezpieczających puszki instalacji elektrycznej budynku oraz niezabezpieczone kable oświetleniowe na parterze, niezabezpieczoną przed dostępem osób nieuprawnionych skrzynkę rozdzielczą. Nieprawidłowe zabezpieczenie balustradami zjazdów do garaży podziemnych oraz zły stan techniczny balustrad stwierdzono w budynku Przychodni Dermatologicznej. Pokrycie dachowe budynku Prosektorium wykonane było z eternitu falistego, a Szpital nie przedstawił oceny punktowej stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest. PINB wydał zalecenia usunięcia ww. nieprawidłowości, w tym m. in. demontaż zadaszenia tarasu budynku Oddziału Dermatologicznego oraz wykonania oceny pokrycia dachowego Prosektorium lub jego wymiany na inne.

W kontroli ustalono, że Szpital w latach 2001-2006 przeprowadził remonty budynków szpitalnych, tj. m. in. termomodernizację, remont dachów i wymianę stolarki okiennej – za wyjątkiem budynku Oddziału Dermatologicznego. Wyremontowane obiekty szpitalne posiadają nową elewację, są estetyczne. Teren wokół nich jest uporządkowany, znajduje się na nim zadbana zielen.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia opracowanie przez Szpital programu rozwoju Szpitala w latach 2002 – 2007 oraz w latach 2007 – 2014 i przyjęte w nim założenia realizacji zadań inwestycyjnych i remontowych użytkowanych obiektów budowlanych.

Najwyższa Izba kontroli stwierdza, że w badanym okresie potrzeby Szpitala

w zakresie remontów i modernizacji obiektów budowlanych znacznie przewyższały faktycznie poniesione nakłady finansowe na ten cel.

W kontroli ustalono, że kwoty wydatkowane na remonty wynikały z planu remontów, jednak nie obejmowały wszystkich potrzeb w tym zakresie, głównie ze względów ekonomicznych. W *Planie inwestycyjno - finansowym na 2006 r.* na prace budowlane w użytkowanych przez Szpital obiektach przewidziano kwotę 1.400 tys. zł, tj. zbliżoną do oszacowanej kwoty potrzeb w zakresie remontów i modernizacji (1.540 tys. zł). W latach 2007 i 2008 ujęta w planach inwestycyjno - finansowych kwota na prace budowlane w obiektach Szpitala w wysokości 500 tys. zł w każdym roku - stanowiła odpowiednio 28% (1.787,9 tys. zł) i 2% (25.225,3 tys. zł) potrzeb w tym zakresie. Faktycznie w badanym okresie wydatkowano na te zadania odpowiednio: 830 tys. zł, 339 tys. zł i 366 tys. zł, co stanowiło: 54% w 2006 r. oraz zaledwie 19% i 1,5% wartości koniecznych robót budowlanych w 2007 r. i 2008 r.

Finansowanie zadań w zakresie modernizacji i remontów użytkowanych obiektów budowlanych odbywało się z własnych środków Szpitala, które były niewystarczające na pokrycie kosztów działalności Szpitala, a wnioski kierowane do organu założycielskiego o pomoc finansową m. in. na utrzymanie tych obiektów były bezskuteczne. Powiat Stalowowolski w latach 2006 - 2007 udzielił Szpitalowi ze swojego budżetu dotacji w łącznej kwocie 9.868,4 tys. zł z przeznaczeniem wyłącznie na zadanie inwestycyjne *Budynek diagnostyczno-zabiegowy*.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia wykonywanie przez Szpital obowiązków określonych w art. 62 – 64 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.), dotyczących utrzymania obiektów budowlanych.

W kontroli ustalono, że kontrole okresowe obejmowały sprawdzenie stanu technicznego elementów budynku, instalacji i urządzeń wymienionych w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a-c i pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*. Osoby wykonujące ww. kontrole spełniały warunki określone w art. 62 ust. 4-6 oraz art. 12 ust. 7 tej ustawy. Protokoły z przeprowadzonych kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych zostały sporządzone rzetelnie. Zadania z zakresu utrzymania użytkowanych przez Szpital obiektów budowlanych, wykonywane były przez pracowników Działu Techniczno - Eksploatacyjnego w ramach ich obowiązków służbowych. W protokołach z przeprowadzonych kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych w latach 2007-2006 zespół kontrolny odnotowywał sprawdzenie realizacji wniosków z poprzednich przeglądów oraz zawierał m. in. wnioski i zalecenia dla zarządcy

obiektu. Stwierdzono brak sporządzenia W protokołach z przeglądów okresowych stanu technicznego budynków, przeprowadzonych w latach 2007 - 2008 nie odnotowano przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 61 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*.

W kontroli ustalono, że *Książki obiektu budowlanego* dla 9 sprawdzonych budynków, prowadzone były niezgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 października 1998 r. w sprawie *książki obiektu budowlanego* (Dz. U. Nr 135, poz. 882) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie *książki obiektu budowlanego* (Dz. U. Nr 120, poz. 1134). Książki te – m. in. – nie zawierały wszystkich wymaganych wpisów, dla budynku *Przewiązki Pierwszego i Drugiego Pawilonu Szpitalnego* nie założono takiej *Książki* w ogóle, a pozostałe (za wyjątkiem *Pawilonu Diagnostyczno – Zabiegowego*) zostały założone po dniu przekazania obiektu budowlanego do użytkowania, dopiero w latach 2000-2005. Do prowadzonych książek obiektów budowlanych były dołączone protokoły z kontroli stanu technicznego obiektu oraz ekspertyzy, dotyczące zamontowanych na dachach masztów antenowych.

Ustalono, iż Szpital nie posiadał kompletu dokumentacji dotyczącej obiektów będących w jego władaniu, (w tym m. in. dokumentacji budowy, dokumentacji powykonawczej, pozwoleń na budowę i protokołów odbioru, tj. dokumentów, o których mowa w art. 63 *Prawa budowlanego*). Kompletną dokumentację techniczną posiadały tylko 2 spośród 8 analizowanych obiektów budowlanych (rok budowy 1991 r. i 2006 r.), dla 2 brak było dokumentacji wentylacji mechanicznej (rok budowy 1981), w przypadku 3 obiektów wybudowanych w 1938 r., w 1949 r. i w 1953 r. w ewidencji Szpitala znajdowała się tylko dokumentacja z inwentaryzacji obiektu oraz z wykonanych robót budowlanych i modernizacyjnych.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w budynkach Szpitala, z uwagi na naruszenie przepisów przeciwpożarowych, powodujące zagrożenie życia ludzkiego.

Kontrola obiektów Szpitala – wykonana na zlecenie NIK przez Powiatową Państwową Straż Pożarną w Stalowej Woli - wykazała znaczne nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o *ochronie przeciwpożarowej* (Dz. U. z 2002 r., Nr 147, poz. 1229 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie *ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów* (Dz. U. Nr 80, poz. 563). Ustalono, że korytarze, stanowiące drogi ewakuacyjne - wszystkich budynków, w których były świadczone usługi medyczne - wyłożone były wykładzinami PVC, dla

których Szpital nie przedstawił dokumentacji świadczącej o ich stopniu palności, toksyczności i dymotwórczości. W przypadku budynku Oddziału Dermatologicznego korytarze te były obłożone dodatkowo do wys. 1,5 m od podłoża palnymi, drewnopochodnymi okładzinami (płyty pilśniowe), dla których również nie przedstawiono dokumentacji o ich zabezpieczeniu środkami ogniochronnymi. Nie dokonano podziału obiektów szpitalnych na strefy pożarowe. Stwierdzono, iż budynki Pierwszego i Drugiego Pawilonu Szpitalnego oraz Przychodni Specjalistycznej nr 1 stanowią jedną strefę pożarową o znacznej powierzchni 20.759 m². W Pierwszym Pawilonie Szpitalnym nie dokonano również podziału poszczególnych 6 kondygnacji - których powierzchnie użytkowe przekraczają 750 m² - na strefy pożarowe. Inne stwierdzone nieprawidłowości to m. in.: niedostosowany rodzaj gaśnic do rodzaju pożarów mogących wystąpić w 5 obiektach, niewłaściwe rozmieszczenie gaśnic w 7 budynkach, brak instalacji oświetlenia ewakuacyjnego w 5 budynkach, brak dźwiękowego systemu ostrzegawczego oraz systemu sygnalizacji pożarowej w 2 budynkach (o liczbie łóżek powyżej 200), brak zabezpieczeń klatek schodowych przed zadymieniem w 5 budynkach, nie przeprowadzono przeglądu technicznego i czynności konserwacyjnych przeciwpożarowej instalacji hydrantowej zewnętrznej.

Kontrola wykazała również, iż nie posiadano instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla wszystkich obiektów, a opracowane instrukcje dla Oddziału Psychiatrycznego i Diagnostyczno-Zabiegowego nie były aktualizowane. Szpital posiadał opracowany w marcu 2002 r. *Plan ewakuacji osób w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia [...]*, który nie był na bieżąco aktualizowany. W badanym okresie nie przeprowadzano w Szpitalu praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji. Obowiązek taki, co najmniej raz na 2 lata, wynikał z przepisu § 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej decyzją z dnia 17 czerwca 2009 r. nakazał Dyrektorowi Szpitala – w ustalonym terminie od 1 miesiąca do 1 roku – usunąć wszystkie stwierdzone nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia stan higieniczno – sanitarny Szpitala w latach 2006-2008.

Ustalono, iż Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stalowej Woli (PPIS), w wyniku kontroli, przeprowadzonych w Szpitalu w badanym okresie, wydał: w 2006 r. – trzy decyzje zarządzające wykonanie wniosków pokontrolnych, w 2007 r. – dwie decyzje, a w 2008 r. – jedną, dotyczącą kontroli kompleksowej. Decyzje wydane w 2006 r. zostały

wygaszone przez PPIS ze względu na zmianę obowiązujących przepisów oraz – w jednym przypadku (dotyczącym Przychodni Specjalistycznej nr 2) – ze względu na likwidację przez Szpital tej jednostki organizacyjnej. Przeprowadzona kontrola we wrześniu 2007 r. wykazała uchybienia sanitarno - techniczne w 10 oddziałach szpitalnych, Stacji Dializ, Bloku Operacyjnym Chirurgii, w Zespole Izb Przyjęć, Laboratorium Analitycznym, Centralnej Sterylizacji, Kuchni Głównej, Kuchenkach Oddziałowych, Prosektorium. Na dzień 13 maja 2009 r. do realizacji pozostało 11 zaleceń dotyczących 8 komórek organizacyjnych i 4 zalecenia ogólne, z tego w decyzji PPIS pierwotny termin realizacji 13 zaleceń był ustalony do 2012 r., a w 2 na wniosek Szpitala wydłużono termin realizacji do 2009 r. i do 2012 r. Na dzień 13 maja 2009 r. z decyzji PPIS z dnia 3 listopada 2008 r. pozostało do realizacji 27 wniosków, z tego pierwotny termin realizacji 8 ustalony jest na rok 2010, a pozostałych 19 na rok 2009, w tym w 3 przypadkach Szpital wnioskował o prolongowanie terminu.

Wykonana na zlecenie NIK - przez służby PPIS – kontrola Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, Oddziałów: Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Chorób Wewnętrznych, Chirurgicznego oraz Bloku Operacyjnego, Kuchni Głównej i Kuchenek Oddziałowych ww. Oddziałów wykazała prawidłową organizację sprzątania i utrzymania w czystości pomieszczeń szpitalnych z zachowaniem rygorów sanitarnych. Kontrola PPIS wykazała nieprawidłowości dotyczące stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego tylko w Oddziale Chirurgicznym - brudne ściany w salach chorych oraz zniszczone, z odpryskami farby łóżka, szafki przyłóżkowe, stojaki na kroplówki, taborety. Kontrola Kuchni Głównej i Kuchenek Oddziałowych wykazała m. in.: prawidłowe przechowywanie żywności, prawidłową higienę produkcji i transportu posiłków, zabiegów mycia i dezynfekcji, usuwania odpadów, zabezpieczenia obiektu przed szkodnikami. Stwierdzono uchybienia w zakresie stanu technicznego i sanitarnego pomieszczeń i wyposażenia: w Kuchni Głównej - zniszczone, z łuszczącą się farbą ściany w magazynie ziemniaków, zniszczone kratki na otworach szybów wentylacyjnych, a w pomieszczeniach Kuchenki Oddziałowej Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii - łuszczącą się farbę na ścianach, zniszczoną obudowę zlewozmywaka i zniszczoną część szafek.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że Szpital nie zapewnia w pełni – osobom niepełnosprawnym – możliwości swobodnej komunikacji w obiektach, warunków umożliwiających dostęp do Szpitala z zewnątrz oraz korzystania z pomieszczeń i węzłów sanitarno – higienicznych, co jest sprzeczne z wymogiem art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy *Prawo budowlane* i § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*

(Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.).

W kontroli ustalono, że – na 7 analizowanych – tylko w trzech obiektach szpitalnych: Oddziale Psychiatrycznym, Pawilonie Diagnostyczno-Zabiegowym, Pawilonie Bloku Porodowego, Administracji i Sterylizacji wejścia umożliwiały osobie na wózku inwalidzkim wjazd do budynku oraz swobodne poruszanie się wewnątrz budynku. W pozostałych budynkach brak było: możliwości poruszania się bez pomocy innych osób wewnątrz budynku (Poradnia Dermatologiczna i Oddział Dermatologiczny) oraz wjazdu do budynku, przystosowanego dla osób niepełnosprawnych (Stary Pawilon oraz Przychodnia Specjalistyczna Nr 1). W budynkach Oddziału Dermatologii, Drugiego Pawilonu Szpitalnego oraz Pawilonie Bloku Porodowego, Administracji i Sterylizacji brak było węzłów sanitarno-higienicznych przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych. W pełni odpowiadały wymagom dla osób niepełnosprawnych tylko dwa budynki.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że warunki funkcjonowania Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (SOR) nie odpowiadały wszystkim wymaganiom, określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 15 marca 2007 r. w *sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego* (Dz. U. Nr 55, poz. 365).

W kontroli ustalono, że SOR został zlokalizowany na poziomie wejścia dla pieszych i wjazdu specjalistycznych środków transportu z osobnym wejściem dla pieszych bez zachowania w pełni warunków określonych przepisem § 3 ust. 1, 2, 4 i 6 ww. rozporządzenia, gdyż: wejście dla pieszych i wjazd specjalistycznych środków transportu nie były oddzielone i wyraźnie oznakowane wzdłuż drogi dojścia i dojazdu oraz dojazd do SOR nie jest zorganizowany niezależnie od innych dojazdów do budynku Szpitala, w którym znajduje się oddział. Wejścia do SOR nie są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. SOR nie jest wyposażony we własne, bezkolizyjne trakty komunikacyjne, niezależne od ogólnodostępnych traktów szpitalnych.

Ustalono, iż lokalizacja SOR zapewnia łatwą komunikację z oddziałem anestezjologii i intensywnej terapii, zespołem operacyjnym, pracownią diagnostyki obrazowej oraz węzłem wewnątrzszpitalnej komunikacji pionowej. Spełnia również warunki określone w § 3 ust. 7 i § 4 ust. 1 cyt. rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że w latach 2006-2008 użytkowane przez Szpital 13 szt. dźwigów osobowych i krzesółko dźwignicowe dla osób niepełnosprawnych były poddawane corocznym badaniom okresowym, wykonywanym przez inspektorów Urzędu Dozoru Technicznego, a dźwigi osobowe były konserwowane przez pracowników Szpitala, posiadających odpowiednie uprawnienia do konserwacji dźwigów wydane przez Urząd

Dozoru Technicznego.

Ustalono, iż w latach 2006-2008 w budynkach Szpitala nie dokonywano zmiany sposobu użytkowania budynku lub jego części oraz nie wykonywano remontów podlegających obowiązkowi zgłoszenia do organu administracji architektoniczno – budowlanej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, wnosi o:

- 1) założenie książki obiektu budowlanego dla budynku Przewiązki Pierwszego i Drugiego Pawilonu Szpitalnego,
- 2) uzupełnienie założonych już książek obiektu budowlanego o brakujące w nich wpisy, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. *w sprawie książki obiektu budowlanego* (Dz. U. Nr 120, poz. 1134),
- 3) zapewnienie wykonania w sposób rzetelny i w wymaganym terminie zaleceń pokontrolnych wydanych przez Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Stalowej Woli, Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Stalowej Woli oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Stalowej Woli,
- 4) dokumentowanie przeprowadzonych okresowych przeglądów stanu technicznego użytkowanych obiektów budowlanych, w formie sporządzonego protokołu z przeglądu.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

Stosownie do art. 62 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały.